

Aprobat de Consiliul Băncii

Proces-Verbal nr. **PV/CB/07.2019**din **26 iunie 2019****C0 - PUBLIC**

Codul de Guvernanță Corporativă a Băncii Nr. A_000521_04

CUPRINS

PREFAȚA.....	2
1. INTRODUCERE	3
2. CODUL DE GUVERNANȚĂ CORPORATIVĂ	3
3. PRINCIPIILE PENTRU O BUNĂ GUVERNANȚĂ CORPORATIVĂ.....	4
4. STRUCTURA DE GUVERNANȚĂ A BĂNCII	6
4.1. Adunarea Generală a Acționarilor	6
4.2. Consiliul Băncii	9
4.3. Organul Executiv al Băncii.....	13
4.4. Comitetele specializate ale Consiliului Băncii	16
4.5. Subdiviziunile aflate sub supravegherea și responsabilitatea Consiliului Băncii ...	167
4.6. Compania de Audit Extern	17
4.7. Persoanele cu drepturi și responsabilități speciale	17
5. CONFLICTUL DE INTERESE	18
6. RELAȚIILE CU PĂRȚILE INTERESATE ÎN GUVERNANȚA CORPORATIVĂ	19
7. TRANSPARENȚA ACTIVITĂȚII ȘI DEZVĂLUIREA DE DATE ȘI INFORMAȚII	19

PREFAȚA
I. OBIECTIVUL - SUMAR /ESENȚA MODIFICĂRILOR - ÎN CAZUL ACTUALIZĂRII
Prezentul Cod determină detaliat standardele pentru Guvernanța și managementul organelor Băncii, cuprinzând regulile pentru Guvernanța băncii și cele pentru supravegherea Guvernanței. Versiunea dată a fost modificată ținând cont de prevederile noului Regulament al BNM privind cadrul de administrare a activității care a intrat în vigoare din 02.04.2019, inclusiv: <ul style="list-style-type: none">- Au fost completate unele aspecte ce țin de obligațiunile Consiliului Băncii, modul de desfășurare a ședințelor- A fost adăugat un principiu nou de bună guvernanță corporativă
II. CUVINTELE CHEIE PROPUSE:
Guvernanță, Adunarea Generală a Acționarilor, Acționari, Consiliul Băncii
III. APLICARE
Destinatari Acționarii Băncii, organele de conducere a Băncii
Aria de aplicare Guvernanță Corporativă a Băncii
Data intrării în vigoare Peste 5 zile din data aprobării la Consiliul Băncii
Versiunea 04
IV. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ
Legea privind activitatea băncilor Legea privind Societățile pe acțiuni Codul de Guvernanță Corporativă aprobat de CNPF Statutul Băncii, Directiva Nr. 1 Reguli de organizare și funcționare internă a Băncii
V. PARTICIPANȚI
Subdiviziunea Emitent Departamentul Guvernanță Corporativă
Autor Iurie Țîrdea
Verificatori Departamentul Conformitate Departamentul Legalitate
Coordonator Stela Ciobanu
VI. CLASIFICARE
Management/ Guvernanța/ Statutul, Codul de Guvernanță Corporativă
VII. DOCUMENTUL ABROGAT
Codul de Guvernanță Corporativă aprobat la ședința CB din 03.07.2018 (procesul verbal nr. PV/CB/08.2018).

1. INTRODUCERE

Guvernanța Corporativă acoperă toate normele practice, organizarea, gestionarea și controlul resurselor Companiei cu scopul de a garanta afaceri sigure și transparente, precum și relații echilibrate dintre **organul de conducere (Consiliul Băncii și Comitetul de Direcție)**, autoritățile de control, acționarii săi și alte entități interesate.

La entitățile interesate în raport cu o bancă se atribuie deponenții, alți mandatarai ai băncii, investitorii, organele de reglementare și de control, agențiile de rating a creditelor, fondul de asigurare a depozitelor, companiile de audit, mediatice și alte entități interesate în operarea băncii.

Guvernanța Corporativă se referă la modul de stabilire a balanței de interese, care există între diferite persoane și entități în raport cu o bancă. De asemenea, aceasta se referă și la sistemul aplicat de către bancă, cu ajutorul căreia scopurile activității ei sunt definite și completate, riscurile sunt evaluate, iar strategiile bine alese pentru a atinge cele mai înalte performanțe, urmare a standardizării proceselor.

Reieșind din faptul că o conducere corporativă reușită este bazată pe principiile responsabilității, transparenței și controlul factorilor de decizie, operarea zilnică și raportarea situației, Guvernanța Corporativă în bancă trebuie să denote:

- o structură organizațională a băncii clară, cu drepturi și responsabilități strict definite și delimitate între membrii organului executiv și celui de supraveghere, precum și ceilalți angajați ai băncii;
- proceduri eficiente pentru identificarea, măsurarea, monitorizarea și controlul riscurilor la care se expune banca;
- mecanisme eficiente de control intern, care includ și proceduri detaliate de administrare și evidență contabilă în bancă;
- transparență în activitatea băncii față de toate entitățile interesate, în corespundere cu regulamentele și politicile de afaceri ale băncii;
- sistemele de control și supraveghere stabilite, cel puțin, la următoarele niveluri:
 - a) Supravegherea, controlul și monitorizarea Organului Executiv exercitată de către Consiliul Băncii;
 - b) Sisteme interne de control;
 - c) Sistemul integrat de administrare a riscurilor;
 - d) Stabilirea funcției de control a conformității regulamentelor;
 - e) Audit intern independent.

2. CODUL DE GUVERNANȚĂ CORPORATIVĂ

Prezentul Cod de Guvernanță Corporativă (în continuare Codul) este elaborat în corespundere cu principiile internaționale de Guvernanță Corporativă aprobate de către țările-membre ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), recomandările Comitetului Bazel pentru supravegherea bancară, legilor Republicii Moldova privind activitatea băncilor, societățile pe acțiuni, privind piața de capital, Codului de Guvernanță Corporativă și recomandărilor de aplicare ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare, Statutul și documentele normative interne ale Băncii.

Prezentul Cod determină detaliat standardele pentru Guvernanța și managementul organelor Băncii. Codul de Guvernanță Corporativă cuprinzând regulile pentru Guvernanța băncii și cele pentru supravegherea Guvernanței.

În corespundere cu principiile de bună Guvernanță corporativă, Banca stabilește structura relațiilor și proceselor pentru a putea să facă față eficient la schimbările mediului, pentru a crea un sistem de Guvernanță transparent și înțeles, care va crește nivelul de încredere a investitorilor locali și străini, angajaților, clienților, furnizorilor, instituțiilor supreme de Guvernanță și a societății.

Guvernanța corporativă efectivă înseamnă că rolul și relațiile stabilite la formarea echipei în bancă se bazează pe comportamentul etic, minimizând conflictul de interese. În corespundere cu prezentul Cod de Guvernanță Corporativă, organele băncii și toți angajații trebuie să respecte prevederile care se conțin în el, îndeplinindu-și cu cinste, onest și etic toate obligațiile față de bancă și acționari.

Patru valori inspiră activitatea cotidiană a Băncii:

- **Spiritul de echipă**, caracterizat printr-un angajament de a face Banca lider în relaționare, cu capacitatea de a asculta, de a distribui informația, precum și solidaritatea, cooperarea (distribuirea resurselor și celor mai bune practici) și consolidarea internă a priorităților;
- **Inovație**, crearea valorii adăugate și simplificarea în deservirea clienților, totodată ținând cont de riscul reputațional;
- **Responsabilitate**, care constă în luarea deciziilor prompte pentru a corespunde necesităților clienților și băncii fără a afecta obiectivele acestora pe termen lung, de a avea curajul individual și colectiv de a fi responsabil pentru propriile acțiuni și decizii, și în final, acordarea importanței atât rezultatelor, cât și metodelor prin care au fost obținute, luând în considerare consecințele finale pentru toți cei implicați.
- **Angajamentul**, care face diferența și contribuie la succesul tuturor clienților și a băncii, totodată conduce la o calitate înaltă a deservirii și performanțelor.

3. PRINCIPIILE PENTRU O BUNĂ GUVERNANȚĂ CORPORATIVĂ

Banca aderă la următoarele principii pentru o bună Governanță Corporativă:

3.1. Membrii Organului de Supraveghere (în continuare „Consiliul Băncii” sau „Consiliu”), înțelegând rolul lor în Governanța Corporativă a băncii, trebuie să aibă calificare corespunzătoare și să fie apti de a estima real operațiunile și riscurile băncii.

Acest principiu presupune că “calificarea corespunzătoare” pe care trebuie să o posede membrii Consiliului Băncii urmează a fi clar precizată. De asemenea, în corespundere cu acest principiu, membrii Consiliului Băncii evaluează periodic individual și colectiv eficiența propriei lor activități în cadrul Consiliului, identifică părțile slabe în activitatea acestuia, precum și propune amendamente, ține întruniri regulate cu Organul Executiv al Băncii, Comitetul Audit, Comitetul Riscurilor, Comitetul Remunerare, Comitetul Numiri, i Departamentul Conformitate, Departamentul Risk Management și Departamentul Audit al Băncii. Membrii Consiliului Băncii fac propuneri pentru instituirea bunei Governanțe Corporative în bancă; ei trebuie să înțeleagă rolul lor în Governanța Corporativă, îndeplinind eficient atribuțiile lor în supravegherea băncii, să exprime loialitate și grijă față de bancă și să evite conflictele de interese sau cele potențiale. Consiliul Băncii nu participă în managementul zilnic al Băncii.

3.2. Organul Executiv și Consiliul Băncii determină și monitorizează îndeplinirea scopurilor strategice și valorile corporative ale Băncii, informând despre aceasta toți angajații.

Cu privire la acest principiu, organele de administrare și control au mai multe obligațiuni îndreptate spre îndeplinirea scopurilor strategice și a valorilor corporative ale Băncii. Organul Executiv al Băncii este responsabil de pregătirea Codului de conduită în cadrul Băncii, de elaborarea politicilor și procedurilor pentru identificarea potențialelor conflicte de interese, de asemenea să definească luarea de măsuri și activități în cazul conflictelor de interese.

La rândul său, Consiliul Băncii aprobă Codul de conduită în cadrul Băncii, precum și procedurile pentru identificarea conflictelor de interese. Consiliul Băncii și Organul Executiv al Băncii sunt obligate să stabilească politici și proceduri, în baza cărora se va asigura comunicarea fără dispute și posibilitatea oricărui angajat al Băncii de a raporta orice caz de corupție sau orice comportament și activitate ilegală sau ne-etică.

3.3. Consiliul și Organul Executiv al Băncii stabilesc responsabilități și linii de raportare bine definite pentru toți angajații băncii.

Cu privire la acest principiu, Organul Executiv și Consiliul Băncii sunt obligate, în corespundere cu scopul și tipul activităților sale, să asigure proceduri clare, transparente și documentate pentru luarea deciziilor, de asemenea, să clarifice și să divizeze riguros drepturile și responsabilitățile. Consiliul și Organul Executiv al Băncii sunt obligate să coopereze pe o bază permanentă, definind exact drepturile și responsabilitățile. În

acest scop, este esențial ca acționarii și persoanele terțe să fie pe deplin informați cu privire la delimitarea funcțiilor Consiliului și organului Executiv și unicitatea acestor funcții.

3.4. Consiliul Băncii trebuie să fie sigur că membrii Organului Executiv al Băncii, persoane care dețin funcții cheie, precum și alte persoane care îndeplinesc funcții de management în bancă, exercită adecvat supravegherea și monitorizarea operațiunilor bancare.

Urmare al acestui principiu, Organul Executiv al Băncii este obligat să determine drepturile și responsabilitățile persoanelor care îndeplinesc funcții de management în bancă, precum definite în p.4.7. al prezentului Cod, și este obligat să inspecteze permanent conformarea lor.

3.5. Consiliul Băncii, Organul Executiv și alte persoane care îndeplinesc funcții de management în Bancă, trebuie să utilizeze eficient recomandările Departamentului Audit al Băncii, la fel și recomandările Băncii Naționale a Moldovei, inclusiv a companiei de audit extern.

Cu privire la acest principiu, Organul Executiv și organele de supraveghere, precum și alte persoane care îndeplinesc funcții de management în bancă sunt obligate să contribuie la sporirea eficienței auditului intern al Băncii, prin asigurarea independenței totale, obiectivității și neutralității în implementarea auditului intern, de asemenea pentru asigurarea mediului ambiant pentru estimarea tuturor documentelor și informației necesare pentru petrecerea auditului intern.

3.6. Consiliul și Organul Executiv al Băncii trebuie să fie siguri că Politica de Remunerare și procedurile corespunzătoare sunt aliniate la cultura corporativă, strategia Băncii, obiectivele pe termen lung și asigură controlul adecvat al Băncii.

Banca este obligată să stabilească și să aplice politici de remunerare pentru membrii Organului Executiv și pentru persoanele care dețin funcții-cheie în cadrul băncii, precum și pentru orice alt angajat ce primește o remunerație totală care îl plasează în aceeași categorie de remunerație cu cea a membrilor organului executiv și a persoanelor care dețin funcții-cheie, respectând principiile stabilite de legislația și prezentul cod.

Consiliul Băncii adoptă Politica de Remunerare aplicabilă atât în raport cu membrii Organului Executiv, persoanele care dețin funcții-cheie, cât și cu alte persoane care îndeplinesc funcții de management în bancă, precum și cu ceilalți angajați ai Băncii. La elaborarea Politicii de Remunerare, în considerație se vor lua anumite reguli și criterii, precum:

- Adunarea Generală a Acționarilor este investită de a lua decizii cu privire la remunerarea angajaților Băncii doar în cazurile, în care se preconizează compensații în formă de acțiuni sau alte drepturi care permit achiziționarea de acțiuni;
- Comitetul de Remunerare determină politica generală salarială a Băncii (având considerații pentru schimbările în context local), salariile detaliate ale membrilor Organului Executiv al Băncii;
- raportul anual al activității băncii trebuie să conțină date generale despre Politica de Remunerare.

3.7. Asigurarea transparenței Governanței Corporative în Bancă

Cu privire la acest principiu, Banca dezvăluie date și informație despre Governanța Corporativă, care trebuie să fie exactă, la timp și disponibilă tuturor entităților care o solicită. Banca este obligată să pregătească anual un raport al Governanței corporative, ca o parte integrală a raportului anual a activității Băncii.

3.8. Consiliul Băncii și Organul Executiv trebuie să cunoască structura lor operațională, inclusiv cazurile când banca operează în alte țări sau prin intermediul altor structuri, care reduc transparența activității acesteia (adică principiul „cunoaște-ți structura ta”).

Urmare al acestui principiu, în cazul în care Banca activează în alte țări, sau acționează prin alte structuri care reduc transparența activității sale, Consiliul și Organul Executiv al Băncii trebuie să elaboreze politici și proceduri speciale, prin care necesitatea băncii de a opera este estimată cu regularitate, toate riscurile posibile sunt administrate, procedura pentru aprobarea tranzacțiilor e precizată, conformarea activităților Băncii în aceste țări cu legile, actele interne ale Băncii este asigurată, iar **revizuirea** lor este monitorizată atât de auditul intern cât și de cel extern.

3.9. Toți membrii organului de conducere trebuie să fie conștienți de structura și responsabilitățile organului de conducere și de repartizarea atribuțiilor și responsabilităților între Organul Executiv, Consiliu și Comitetetele specializate Consiliului.

Pentru a avea un sistem adecvat de verificare și evaluare a activității băncii, procesul decizional al organului de conducere nu poate fi dominat de un singur membru al organului de conducere sau un grup mic de membri. Consiliul Băncii și Organul Executiv trebuie să interacționeze și să facă schimb de informații suficiente pentru a le permite să își îndeplinească adecvat atribuțiile și responsabilitățile încredințate.

4. STRUCTURA DE GUVERNANȚĂ A BĂNCII

Cadrul Guvernanței Corporative determină distribuirea drepturilor și responsabilităților între organele Băncii și descrie detaliat regulile și procedurile în luarea deciziilor corporative.

O bună structură a Guvernanței corporative înseamnă a dispune de un sistem eficient de stabilire a obiectivelor, de primire a deciziilor, precum și gestionarea adecvată, prin control și monitorizare continuă, a executării deciziilor luate și atingerea scopurilor scontate.

4.1. Adunarea Generală a Acționarilor

Adunarea Generală a Acționarilor ocupă un loc important în sistemul de control și verificare a Băncii, prin investirea acestora cu suficiente competențe, ce i-ar permite pe deplin să exercite influență asupra politicii promovate de către Consiliul Băncii și activității desfășurate de către Organul Executiv al Băncii.

Acționarii Băncii necesită a fi implicați pe deplin în procesul de luare a deciziilor în cadrul Adunării Generale a Acționarilor (in continuare Adunarea), utilizând în acest scop pe larg oportunitatea de a vota prin procură. Astfel, fiecare acționar poate autoriza cu procură reprezentantul său pentru a lua parte la lucrările Adunării. Acționarii - persoane juridice sunt reprezentați la Adunare de către persoanele legal împuternicite sau de către persoanele autorizate de ei.

Atribuțiile Adunării Generale a Acționarilor sînt prevăzute în Legea privind Societățile pe Acțiuni cu derogările stabilite de Legea privind activitatea băncilor, Statutul Băncii și Regulamentul Adunării Generale a Acționarilor Băncii.

4.1.1. Convocarea Adunării Generale

Adunarea Generală a Acționarilor se întrunește cel puțin o dată pe an și poate fi ținută cu prezența acționarilor, prin corespondență sau sub formă mixtă.

Adunarea poate fi ordinară anuală sau extraordinară și se convoacă în conformitate cu Legea privind societățile pe acțiuni și Regulamentul Adunării Generale a Băncii.

Adunarea Generală ordinară anuală are loc nu mai devreme de o lună și nu mai tîrziu de două luni de la data primirii de către organul teritorial financiar a dării de seamă anuale a Băncii. Adunarea Generală ordinară se convoacă de Organul Executiv al Băncii în temeiul deciziei Consiliului Băncii.

Adunarea Generală extraordinară se convoacă de Organul Executiv în baza hotărîrii Consiliului Băncii luate:

- a) din inițiativa Consiliului Băncii,
- b) la cererea acționarilor ce dețin cel puțin 25% din acțiunile cu drept de vot ale Băncii,
- c) în temeiul hotărîrii instanței judecătorești.

Termenul de desfășurare a Adunării Generale extraordinare se stabilește prin hotărîrea Consiliului Băncii, dar nu mai tîrziu de 30 de zile din ziua primirii de către Bancă a cererii de desfășurare a unei astfel de adunări.

Cererea de convocare a Adunării se transmite în formă scrisă către Consiliul Băncii, care în termen de 15 zile de la primirea ei urmează să ia decizia de acceptare sau respingere a cererii. Decizia de a convoca adunarea generală este considerată primită, dacă au votat mai mult de jumătate din membrii prezenți ai

Consiliului Băncii. Consiliul Băncii poate decide cu privire la refuzul de a înscrie chestiuni în ordinea de zi a Adunării Generale sau candidații în lista candidaturilor pentru a fi supuse votului la alegerea organelor de conducere ale Băncii numai în cazurile prevăzute de legislație.

Informația despre ținerea Adunării Acționarilor va fi expediată, sub formă de aviz, fiecărui acționar, precum și anunțată în public în unul din ziarurile cu difuzare națională, indicat în Statutul Băncii. Informația despre ținerea Adunării Generale a Acționarilor poate fi accesată, de asemenea, și pe pagina Web a Băncii.

Termenul din data publicării anunțului până la ținerea Adunării Generale nu poate fi mai mic de 30 zile - în cazul Adunării anuale și nu mai mic de 15 zile – în cazul Adunării extraordinare.

Materialele pentru ordinea de zi a adunării generale a acționarilor, inclusiv proiectele documentelor ce se propun spre examinare și aprobare vor fi:

- afișate în loc accesibil la sediul băncii în termen de cel puțin 10 zile înainte de ținerea adunării generale a acționarilor;
- expuse în ziua ținerii adunării generale a acționarilor la locul desfășurării adunării;
- publicate pe pagina web a băncii la rubrica dedicată acționarilor.

După ținerea Adunării Generale a Acționarilor, deciziile aprobate vor fi publicate pe pagina Web a societății și în organul de presă indicat în Statutul Băncii.

Alte norme cu privire la convocarea Adunării, întocmirea ordinei de zi și a listei participanților la adunare, informarea și înregistrarea acestora, modul de ținere a evidenței, de întocmire a proceselor-verbale și alte întrebări, ce țin de desfășurarea adunării, sînt prevăzute în Legea privind Societățile pe Acțiuni și Regulamentul Adunării Generale a Acționarilor Băncii.

4.1.2. Desfășurarea Adunării Generale a acționarilor și exercitarea dreptului de vot

Adunarea Generală a acționarilor se desfășoară în locul indicat în decizia de convocare a Adunării care trebuie să fie accesibil pentru toți acționarii care au dreptul să participe la Adunare.

Consiliul sau organul executiv al Băncii nu poate impune condiții sau interdicții obligatorii față de participarea/neparticiparea acționarului la adunarea generală a acționarilor.

Adunarea Generală poate lua decizii doar asupra chestiunilor incluse în agendă. Agenda Adunării poate fi modificată doar în cazul în care la adunare sunt prezenți acționari ce dețin 100 % din acțiunile cu drept de vot și aceștia în unanimitate s-au pronunțat pentru modificarea/completarea ei.

Adunarea Generală este în drept să discute, fără dreptul de a vota, chestiuni care nu erau prevăzute în agendă.

Adunarea acționarilor are cvorum dacă, la momentul încheierii înregistrării, au fost înregistrați și participă la ea acționarii care dețin mai mult de jumătate din acțiunile cu drept de vot aflate în circulație ale Băncii.

Dacă Adunarea nu întrunește cvorumul necesar, nu mai devreme de 20 și nu mai târziu de 60 de zile, se convoacă o nouă Adunare, care poate decide privitor la chestiunile definite în prima Agendă, cu un cvorum de cel puțin 25% din acțiunile cu drept de vot aflate în circulație. Noua dată a întrunirii acționarilor la Adunare se anunță în același mod ca și pentru adunarea precedentă, dar nu mai târziu decât 10 zile înainte de ținerea acesteia.

Hotărârile Adunării Generale asupra chestiunilor ce țin de competența sa exclusivă se iau cu două treimi din voturile reprezentate la adunare, cu excepția hotărârilor privind alegerea Consiliului Băncii care se adoptă prin vot cumulativ și a hotărârilor asupra celorlalte chestiuni, care se iau cu majoritatea de voturi reprezentate la adunare.

La Adunarea Generală votarea se face după principiul "o acțiune cu drept de vot - un vot", cu excepția cazurilor prevăzute de legislație. Acționarul poate să voteze integral cu numărul de voturi ce le are ori "pentru" ori "împotriva", pe fiecare întrebare pusă la vot în cadrul Adunării (cu excepția exercitării dreptului de vot cumulativ). Voturile acționarilor care nu vor fi exprimate nici "pentru" nici "împotriva" se vor considera voturi exprimate „împotriva”.

Dacă acționarul a votat împotriva hotărârii luate, el are dreptul să-și exprime opinia separată, care se va anexa la procesul-verbal al Adunării Generale sau se va reflecta în el.

Ordinea de numărare a voturilor trebuie să fie simplă și transparentă, asigurând corectitudinea rezultatelor votării.

Adunarea Generală a Acționarilor va dura suficient timp pentru a asigura dezbateri ample pe marginea fiecărei chestiuni incluse în ordinea de zi și pentru ca toți acționarii prezenți să aibă posibilitatea de a pune întrebări și de a primi răspunsuri în legătură cu chestiunile din ordinea de zi, înainte ca acestea să fie supuse votului.

Președintele Adunării trebuie să depună toate eforturile necesare pentru ca acționarii să primească răspunsuri la toate întrebările discutate în cadrul adunării. În cazul în care întrebările nu sunt simple și nu se pot oferi răspunsuri imediate, banca va oferi răspunsuri în scris cât mai curând posibil (în termen pînă la 30 de zile) după încheierea Adunării generale.

La Adunarea Generală anuală a Acționarilor se invită și persoanele responsabile ale societății de audit care au efectuat auditarea situațiilor financiare anuale ale Băncii pentru a oferi acționarilor posibilitatea de a adresa întrebări și de a primi răspunsuri.

4.1.3. Drepturile acționarilor, inclusiv drepturile acționarilor minoritari.

Acționarii Băncii au toate drepturile, obligațiunile și responsabilitățile definite de legislație, Statutul și documentele normative interne ale Băncii. Drepturile și interesele legitime ale acționarilor Băncii sunt garantate prin Lege, prin Statutul și documentele normative interne ale Băncii, precum și prezentul Cod.

Acționarii au dreptul:

- să participe la Adunările Generale ale Acționarilor, să aleagă și să fie ales în organele de conducere ale Băncii;
- să facă cunoștință cu materialele din ordinea de zi a Adunării Generale a Acționarilor și cu procesele-verbale respective;
- să solicite prezentarea informației privind convocarea adunărilor generale ale acționarilor prin notificări electronice, ca un mod suplimentar de informare;
- să înstrăineze, să gajeze și să-i încredințeze altei persoane în modul prevăzut prin Legea privind societățile pe acțiuni, acțiunile, ce îi aparțin;
- să-i transmită, în modul stabilit, unui reprezentant sau deținător nominal de acțiuni exercitarea drepturilor sale;
- să primească în baza deciziei Adunării Generale dividende, în corespundere cu numărul acțiunilor ce îi aparțin, cît și o parte din patrimoniul Băncii în cazul lichidării acesteia;
- la protejarea drepturilor lor în instanța de judecată;
- să se folosească și de alte drepturi, prevăzute de legislația Republicii Moldova

Pentru realizarea eficientă a drepturilor acționarilor Banca se obligă :

- să asigure acționarilor exercitarea drepturilor lor la informare, fără a institui careva bariere informaționale, precum și să ofere informațiile solicitate în timp util;
- să-i informeze despre identitatea tuturor acționarilor care dețin cel puțin 1% din acțiunile Băncii;
- de a informa acționarii despre ținerea Adunării Generale a Acționarilor astfel încât să ofere posibilitatea fiecăruia pentru a se pregăti corespunzător pentru participare la ea;
- să acorde posibilitatea acționarilor de a face cunoștință cu lista persoanelor care au dreptul de a participa la Adunarea Generală a Acționarilor;
- de a stabili locul, data și ora ținerii adunării generale în așa mod, încât acționarii să aibă posibilitatea reală și neîmpovărătoare de a participa la ea;
- de a nu îngreună drepturile acționarilor de a cere convocarea adunării generale și de a înainta propuneri pentru ordinea de zi a acesteia;
- de a asigura fiecărui acționar posibilitatea de a-și realiza dreptul la vot în cel mai simplu și comod pentru el mod;

- să prezinte acționarilor informația suficientă pentru a-și forma o imagine veridică despre mărimea, condițiile de plată a dividendelor și modul lor de achitare;
- să asigure un mod lejer de achitare a dividendelor anunțate și a evita crearea dificultăților nejustificate la primirea lor, precum și să asigure achitarea lor în termenii stabiliți;
- să stabilească un termen suficient, dar nu mai mic decât 14 zile lucrătoare, pentru ca acționarii ei să poată realiza dreptul de preemțiune la subscrierea acțiunilor nou-emise.

Pe lângă drepturile ce reies din prevederile legii și drepturile comune tuturor acționarilor, Banca se obligă, de asemenea, să respecte drepturile și interesele acționarilor minoritari, în particular ca aceștia să propună chestiuni pentru agendă, să pună întrebări privind chestiunile agendei, să se includă în discuții, să propună inițiative, să-și exprime opinia, să facă remarci față de adunare și să ceară ca acestea să fie menționate sau anexate la Procesul-Verbal al Adunării.

Managementul va trata în mod egal toți acționarii Băncii din aceeași clasă de acțiuni și va acorda o atenție sporită pentru a garanta un tratament corect și imparțial pentru toți acționarii, mai ales atunci când persistă riscul ca decizia adoptată să afecteze în mod diferit grupurile de acționari.

În procesul de exercitare a funcțiilor lor de management, membrii organelor de conducere vor acționa în interesul general al tuturor acționarilor, fără a servi doar interesele acționarilor rezidenți, majoritari sau ce dețin pachetul de control.

4.2. Consiliul Băncii

4.2.1. Componenta și obligațiuni

Consiliul Băncii este organul de conducere al Băncii, care îndeplinește rolul de supraveghere și monitorizare a procesului decizional de conducere și este responsabil de activitatea băncii per ansamblu și de soliditatea financiară a acesteia.

Consiliul Băncii definește și supraveghează implementarea unui cadru de administrare a activității care să asigure administrarea efectivă și prudentă a băncii, inclusiv separarea responsabilităților în cadrul organizației și prevenirea conflictelor de interese. Membrii Consiliului contribuie la o governanță corporativă sănătoasă în cadrul băncii, inclusiv prin comportamentul personal, și, în realizarea atribuțiilor lor, trebuie să țină cont de interesele legale ale băncii și ale deponenților și acționarilor acesteia. Consiliul trebuie să asigure colaborarea eficientă a băncii cu Banca Națională a Moldovei.

În acest scop, Consiliul Băncii supraveghează activitatea Organului Executiv al Băncii, aprobă politicile Băncii în diferite domenii de activitate, planurile anuale, precum și direcțiile prioritare de dezvoltare durabilă a Băncii și supraveghează implementarea lor.

Consiliul Băncii asigură corespunderea la nivel individual și colectiv a experienței și a cunoștințelor membrilor consiliului și organului executiv, caracterului și complexității activității și profilului de risc al băncii, stabilește standarde de performanță pentru organul executiv conform strategiei și politicilor băncii și monitorizează corespunderea performanțelor acestuia standardelor respective.

Consiliul Băncii supraveghează activitatea organului executiv, monitorizând acțiunile acestuia, pentru a se asigura că acestea sunt în concordanță cu strategia și politicile băncii, prin examinarea informațiilor furnizate de către organul executiv și de către funcțiile de conformitate, de audit intern și de administrare a riscurilor și prin întrunirea regulată cu organul executiv și funcțiile respective

Consiliul Băncii este obligat să aprobe și să actualizeze periodic normele privind propria activitate, ținând cont de actele normative și de Regulamentul Consiliului aprobat de Adunarea Generală a Acționarilor, care stabilesc organizarea, drepturile, responsabilitățile și activitățile Consiliului, precum și să mențină performanța și integritatea, prin practicarea evaluărilor periodice a fiecărui membru, precum și al Consiliului la nivel colectiv.

Consiliul Băncii este responsabil de asigurarea unor bune practici și bun management al Băncii, precum și stabilității ei, de asemenea, de raportarea financiară regulată la Banca Națională. Consiliul Băncii raportează Adunării Generale.

Consiliul Băncii definește strategia companiei, numește Organul Executiv, persoanele care dețin funcții cheie, stabilește funcțiile acestora, monitorizează gestionarea și asigură calitatea informațiilor furnizate acționarilor băncii cu privire la strategia Băncii.

Alte atribuții ale Consiliului Băncii sînt prevăzute în Legea privind activitatea băncilor, Legea privind Societățile pe Acțiuni, Statutul Băncii și Regulamentul Consiliului Băncii.

Consiliul Băncii este compus din 5 membri, numiți și suspendați din funcție de către Adunarea Generală, cu confirmarea ulterioară în funcțiile respective de către Banca Națională a Moldovei. Împuternicirile Consiliului Băncii și ale membrilor săi nu pot fi delegate altor persoane.

Majoritatea membrilor Consiliului Băncii trebuie să fie persoane neafiliate Băncii, iar cel puțin o treime să fie membrii independenți (conform criteriilor stabilite de către legislația în vigoare). Componența Consiliului trebuie să fie suficient de diversă pentru a asigura dezbateri obiective și echilibrate în procesul de luare a deciziilor.

Calificarea statutului de membru independent ține de competența Consiliului Băncii și este revizuită anual înainte de publicarea raportului anual.

Identificarea și recomandarea candidaților spre a fi desemnați în calitate de membri ai Consiliului Băncii este realizată de Comitetul de Numiri al Băncii. Propunerile cu privire la candidații înaintați la funcția de membru al Consiliului, inițial se analizează și se verifică din punct de vedere a corespunderii lor exigențelor legislației în vigoare pentru ocuparea funcției date, rezultatele evaluării colective a Consiliului Băncii și se aprobă în cadrul ședinței Consiliului Băncii.

În cazul în care Adunarea Generală examinează chestiunea privind desemnarea membrilor Consiliului Băncii, materialele Adunării Generale trebuie să includă, plus la cerințele legale, informații biografice care descriu în linii generale CV-ul candidaților.

Mandatul membrilor Consiliului Băncii este de 4 ani. Împuternicirile oricărui membru din Consiliul Băncii pot înceta înainte de termen în cazul demisionării sau în baza hotărârii Adunării Generale a Acționarilor. În cazul în care componența Consiliului se reduce cu cel puțin un membru, la următoarea adunare generală ordinară anuală sau la o adunare extraordinară a acționarilor se va alege o nouă componență (integrală) a Consiliului Băncii. Dacă Adunarea nu aprobă activitatea Consiliului în întregime, ea poate decide asupra realegerii întregii lui componențe.

4.2.2. Exigențe față de membrii Consiliului Băncii

Membrii Consiliului Băncii trebuie să dispună, la nivel colectiv, de cunoștințe, aptitudini și experiență adecvate pentru a fi în măsură să înțeleagă activitățile desfășurate de bancă, inclusiv principalele riscuri ale acestora, și să se pronunțe în deplină cunoștință de cauză cu privire la toate aspectele asupra cărora trebuie să decidă potrivit competențelor lor.

Membrii Consiliului Băncii au calificări corespunzătoare:

- studii superioare și experiență de muncă în posturi de conducere;
- cunoașterea regulamentelor din domeniul bancar și financiar, cunoștințe din industria financiară și din ambianța unde activează banca;
- experiență, care contribuie la o guvernare stabilă, sigură și eficientă și supravegherea activității băncii;
- corespund completamente altor exigențe impuse de Banca Națională și legislația cu privire la societățile pe acțiuni.

Membrii Consiliului Băncii trebuie:

- să îndeplinească cu bună credință și diligență necesară, în interesul societății, sarcinile stabilite prin lege, statutul societății și alte documente interne;

- să-și exercite competențele în scopurile stabilite prin legislația în vigoare statutul societății și alte documente fără a aplica abuz de putere;
- să posede calitatea de a lua hotărâri, să fie integru, prezent, activ și implicat în discuții, la supravegherea societății, să depună eforturi adecvate pentru a obține informații cu privire la subiectele discutate;
- să evite conflictele actuale și potențiale între interesele personale și cele ale Băncii, să nu utilizeze poziția sa corporativă pentru a face un profit personal sau pentru a obține alte avantaje personale;
- să trateze toate informațiile disponibile pentru societate cu strictă confidențialitate pînă cînd aceasta informație va fi dezvăluită public;
- să înțeleagă rolul lor în guvernanta corporativă și să îndeplinească rolul său în supravegherea băncii;
- periodic să facă evaluarea eficienței activității sale, să identifice verigile slabe în activitatea Consiliului Băncii și să propună modificări;

Membrii independenți ai Consiliului Băncii trebuie:

- să-și păstreze, în toate circumstanțele, independența de analiză, decizie și acțiune;
- să nu solicite sau să accepte niciun avantaj nejustificat care s-ar putea considera că îi compromise independența;
- să își exprime în mod clar opoziția în situația în care consideră ca o decizie a consiliului Băncii poate avea efecte negative asupra Băncii.

Membrii Consiliului Băncii sunt egali în drepturi, reprezentând acționarii în ansamblu.

Acționarul majoritar al Băncii își asumă propria responsabilitate față de ceilalți acționari, directă și distinctă de cea a Consiliului Băncii, acordând o atenție deosebită prevenirii posibilelor conflicte de interese, transparenței informațiilor furnizate pe piață, cu luarea în considerare corectă și imparțială a intereselor tuturor acționarilor.

Consiliul Băncii își evaluează eficiența activității sale pentru a satisface așteptările acționarilor prin examinarea periodică a componentei, organizării și funcționării acestuia (care implică o revizuire corespunzătoare a comitetelor specializate ale Consiliului).

Evaluarea ar trebui să vizeze trei obiective:

- examinarea procedurilor de funcționare a Consiliului;
- verificarea dacă aspectele importante sunt pregătite și discutate în mod corespunzător;
- măsurarea contribuției efective a fiecărui membru al Consiliului în activitatea acestuia prin competența și implicarea sa în discuții.

Evaluarea trebuie să fie efectuată în următoarele feluri:

- Anual, Consiliul pune în discuție subiectul privind funcționarea acestuia;
- Acționarii trebuie să fie informați în fiecare an, în raportul anual despre evaluările realizate și, dacă este cazul, despre acțiunile întreprinse în acest sens.

Consiliul Băncii la sesiunea sa de constituire alege, dintre membrii săi, Președintele și Vicepreședintele Consiliului. Decizia este primită, dacă mai mult de jumătate din membrii prezenți la ședință votează în favoarea unuia. În cazul încetării din careva motive a mandatului de Președinte sau Vicepreședinte al Consiliului, Consiliul Băncii va desemna, dintre membrii Consiliului, noi persoane pentru exercitarea funcțiilor respective.

Cel puțin o dată pe an Consiliul Băncii își va auto evalua activitatea din aspectul de membru individual și colectiv și va prezenta Adunării Generale a Acționarilor raportul anual privind activitatea sa și a Băncii.

Raportul Consiliului Băncii, prezentat Adunării Generale spre aprobare, trebuie să includă activitățile Consiliului pe parcursul anului financiar care poartă un caracter semnificativ pentru Bancă și acționari, sumarul activităților comitetelor specializate Consiliului Băncii, precum și date privind frecvența ședințelor Consiliului Băncii de către fiecare membru al acestuia.

Numărul ședințelor Consiliului și Comitetelor specializate desfășurate pe parcursul anului trebuie să fie menționate în raportul anual care oferă acționarilor toate informațiile utile cu privire la prezența membrilor la aceste ședințe.

Darea de seamă anuală a Consiliului Băncii, de asemenea, va cuprinde un capitol separat în care va fi reflectat în ce măsură se aplică sau nu principiile și cele mai bune practici ale prezentului Cod.

4.2.3. Ședințele și deciziile Consiliului Băncii

Consiliul Băncii își desfășoară activitatea și primește decizii, de regulă, în cadrul ședințelor sale, care se țin de cel puțin patru ori pe an, precum și ori de câte ori va fi necesar pentru buna îndeplinire a atribuțiilor sale și o conlucrare eficientă cu celelalte organe ale Băncii. Nu mai puțin de 2 ori pe an, Consiliul Băncii se va întruni în ședințe cu prezența membrilor săi.

Ședințele Consiliului Băncii, inclusiv numărul de membri prezenți și frecvența ședințelor, trebuie să fie organizate într-un mod, încât să se asigure examinarea temeinică a problemelor băncii și dezbateră critică a subiectelor în scopul menținerii eficienței.

Ședințele Consiliului Băncii sunt citate și conduse de Președintele acestuia. Dacă Președintele Consiliului, din careva motive nu poate îndeplini funcția sau este absent, atunci ședința Consiliului se va conduce de Vice Președintele lui. În lipsa și celuia din urmă, ședința Consiliului se va conduce de unul din membrii Consiliului, ales cu o majoritate de voturi a membrilor prezenți la ședință.

Consiliul Băncii poate ține ședința și primi decizii aplicabile, dacă mai mult de jumătate din numărul total de membri aleși ai Consiliului sunt prezenți. Membrii, care folosesc conferința, conexiunea telefonică sau alt echipament de comunicare audio vizual, de asemenea cei, care au prezentat o aprobare în scris, sunt considerați prezenți la ședință.

Fiecare membru al Consiliului, cu o cerere scrisă, invocând motivele și scopurile, poate solicita Președintelui Consiliului să convoace ședința extraordinară a Consiliului. De asemenea, ședințele Consiliului se desfășoară la:

- propunerea Organului Executiv sau Președintelui acestuia;
- inițiativa Președintelui Consiliului;
- cererea acționarilor, ce dețin în ansamblu nu mai puțin de 5 procente din acțiunile cu drept de vot ale Băncii;
- cererea societății de audit a Băncii.

Sesiunea trebuie să se țină în intervalul a 15 zile din ziua în care a fost depusă respectiva cerere.

Dacă legislația sau Statutul Băncii nu prevede norme mai înalte, deciziile Consiliului sunt considerate primite, dacă mai mult de jumătate din numărul total de membri ai săi au votat. În cazul numărului egal de voturi, votul Președintelui Consiliului este decisiv.

Membrii Consiliului Băncii sunt obligați să frecventeze/participe regulat întrunirile Consiliului și să participe în discuții în corespondere cu chestiunile din agendă. Dacă careva membri ai Consiliului consideră că decizia primită de Consiliu contrazice scopurilor de afaceri, strategiilor și politicilor Băncii, precum și că aceasta se aprobă contrar responsabilităților și sarcinilor acestui organ și/sau contravin prevederilor legislației și actelor interne ale Băncii, el este obligat să-și expună și să argumenteze adecvat opinia sa în formă scrisă, care se va include în Procesul-Verbal al ședinței Consiliului Băncii.

Ședințele Consiliului sunt reflectate documentar prin Procese-Verbale, care vor rezuma informația integrală cu privire la examinarea problemelor și dezbateră subiectelor, inclusiv tezele principale ale cuvântărilor pe marginea ordinii de zi, cu indicarea numelui vorbitorilor și toate propunerile/opiniile membrilor organelor de conducere. Secretarul ședinței va asigura perfectarea și semnarea Procesului-Verbal în două exemplare de cel puțin de către unul din membrii prezenți la ședință, de secretar, precum și de Președintele/Vicepreședintele Consiliului, iar în absența acestora, de membrul care a condus ședința. Termenul de perfectare a Proceselor-Verbale este de 5 zile pentru ședințele prin corespondență, în cazul ședințelor cu prezența membrilor, termenul poate fi prelungit până la 15 zile.

Banca va asigura numerotarea proceselor-verbale în ordinea consecutivă a ședințelor Consiliului Băncii.

4.2.4. Președintele Consiliului Băncii

Activitatea Consiliului Băncii este dirijată de către Președintele acestuia, care la rândul său:

- convoacă și prezidează ședințele Consiliului Băncii, propune ordinea de zi, conduce ședințele și monitorizează funcționarea eficientă a Consiliului Băncii, asigură transmiterea informației depline către membrii Consiliului, se asigură că este timp suficient pentru luarea deciziilor.
- prezidează Adunarea Generală a Acționarilor, prezintă raportul anual al Consiliului către Adunarea Generală a Acționarilor (dacă Consiliul Băncii nu a decis altfel).
- asigură buna funcționare a organelor de conducere și implementarea celor mai bune practici de governanță corporativă,
- urmărește dacă:
 - membrii Consiliului primesc în timp suficient toată informația de care au nevoie pentru exercitarea corespunzătoare a obligațiilor lor;
 - este timp suficient pentru dezbateri și luarea deciziilor în cadrul ședințelor Consiliului;
 - se execută sau nu deciziile și recomandările Consiliului Băncii, emise referitor la abaterile depistate în activitatea Comitetului de Direcție;
- este în drept să solicite orice informație sau documente de la Comitetul de Direcție pentru exercitarea atribuțiilor sale sau pentru a oferi claritate membrilor Consiliului Băncii pentru luarea deciziilor;
- reprezintă Consiliul Băncii în relațiile cu autorități și alte persoane, face declarații din numele acestuia, cu excepția cazurilor excepționale sau a unei sarcini specifice încredințate unui alt membru.
- încheie, în corespundere cu legislația, contractul de muncă cu Președintele Comitetului de Direcție al Băncii – CEO.

4.2.5. Remunerarea membrilor Consiliului Băncii

Membrii Consiliului Băncii au dreptul la onorariu și sunt remunerați în conformitate cu regulamentul respectiv al Băncii, aprobat de către Adunarea Generală a Acționarilor. Orice schimbare în politica de remunerare a membrilor Consiliului, de asemenea, se va aproba de Adunarea Generală.

4.3. Organul Executiv al Băncii

4.3.1. Componenta și mandatul

Organul executiv exercită funcția de conducere curentă a băncii sub supravegherea directă a Consiliului Băncii și gestionează eficient și prudent activitatea băncii într-un mod corespunzător cu strategia și cadrul de administrare a activității băncii, aprobate de consiliu.

Organul Executiv al Băncii, conform prevederilor Statutului, este colegial, reprezentat de Comitetul de Direcție al Băncii (CODIR), care este responsabil de respectarea actelor normative în vigoare, Statutului și documentelor normative interne ale Băncii și este subordonat Consiliului Băncii.

Limitele competenței – Comitetului de Direcție, precum și Președintelui, Vicepreședinților și membrilor Comitetului de Direcție sunt stabilite în Statutul Băncii, precum și în Regulamentul Organului Executiv și Directiva nr. 1 „Regulile de organizare și funcționare internă a băncii” aprobate de către Consiliul Băncii.

Membrii Comitetului de direcție, inclusiv Președintele și Vicepreședinții Comitetului de Direcție al Băncii sunt numiți de către Consiliul Băncii pe un termen de 3 ani cu confirmarea ulterioară a Băncii Naționale a Moldovei și pot fi desemnați în această funcție în mod repetat un număr nelimitat de ori pe un termen de până la 3 ani.

Orice schimbare în componența numerică sau nominală a Organului Executiv trebuie publicată și plasată pe pagina Web a Băncii.

4.3.2. Exigențe față de membrii Organului Executiv

Membrii Organului Executiv trebuie să corespundă exigențelor stabilite de legislația în vigoare și actele normative ale BNM.

Membrii Organului Executivi trebuie să fie salariați ai Băncii pe bază permanentă.

O persoană nu poate exercita funcțiile Organului Executiv dacă este membrul organului de conducere sau de supraveghere din orice altă companie comercială.

Membrii Organului Executiv sunt obligați să înștiințeze Consiliul Băncii dacă el sau entitatea afiliată lui/ei deține controlul asupra altei persoane juridice.

4.3.3. Competențele Organului Executiv

Atribuțiile Organului executiv sunt prevăzute în Statutul Băncii, Regulamentul Organului Executiv și Directiva nr. 1 Regulile de Organizarea și funcționare internă a Băncii

Organul executiv al Băncii asigură:

- evidența rezultatelor activității economico-financiare ale Băncii, întocmirea și prezentarea rapoartelor în corespundere cu Standardele Naționale de Contabilitate, Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS), actele normative ale Băncii Naționale, Ministerului Finanțelor, Comisiei Naționale a Pieței Financiare și ale altor organe împuternicite;
- identificarea informației, ce prezintă secret comercial pentru Bancă și luarea măsurilor necesare în vederea asigurării securității acesteia;
- prezentarea rapoartelor trimestriale către Consiliul Băncii și a rapoartelor anuale către Adunarea Generală a Acționarilor cu privire la activitatea desfășurată de Organul Executiv și rezultatele activității Băncii.

Organul Executiv este responsabil de:

- respectarea actelor normative în vigoare, statutului și regulamentelor interne ale băncii
- asigurarea condiții de lucru pentru bancă conform regulamentelor;
- managementul și monitorizarea riscurilor, la care este expusă Banca;
- realizarea și menținerea nivelului adecvat al fondurilor proprii;
- funcționarea sistemului de control intern în toate zonele de activitate a băncii, asigurarea accesului la toate documentele și angajații băncii în scopul exercitării relevante a atribuțiilor Departamentului Audit;
- ținerea registrelor comerciale și altor documente de afaceri a Băncii, păstrarea rapoartelor financiare și altor rapoarte în corespundere cu regulamentele, care administrează contabilitatea și standardele contabile;
- raportare financiară exactă și la timp;
- regularitatea și veridicitatea rapoartelor prezentate la Banca Națională în baza legislației în vigoare și întreprinderea măsurilor impuse de Banca Națională;
- furnizarea unei informații complete, exacte și esențiale către Adunarea Generală a Acționarilor, Consiliul Băncii și auditorul extern;
- achitarea dividendelor acționarilor conform deciziei adunării generale a acționarilor;
- asigurarea posibilității angajaților de a raporta orice abatere în funcționarea organelor de conducere ale Băncii, fără a pune în pericol drepturile și interesele acestora.

Organul Executiv raportează Consiliului Băncii cu privire la activitatea sa cel puțin o dată în trimestru. Darea de seamă anuală a Organului Executiv va cuprinde un capitol separat în care va fi reflectat în ce măsură se aplică sau nu principiile și cele mai bune practici ale prezentului Cod și se prezintă spre aprobare Adunării Generale a Acționarilor.

Organul Executiv notifică Consiliul Băncii cu privire la:

- deteriorarea lichidității Băncii sau a solvabilității,
- baza rezonabilă pentru revocarea licenței de fondare și activitate sau privind interzicerea de efectuare al anumitor activități financiare specificate de lege,
- reducerea fondurilor proprii mai jos de cerințe, după cum sunt specificate de lege,
- neconformările depistate de către supraveghetorii și inspecția Băncii Naționale a Moldovei, Inspectoratului Fiscal Principal de Stat și altor organe de control.
- Imposibilitatea exercitării atribuțiilor sale sau despre apariția impedimentelor în activitatea sa.

Organul Executiv al Băncii notifică imediat Banca Națională a Moldovei despre cazurile referitoare la alin.1-3 specificate mai sus.

Organul Executiv determină drepturile și responsabilitățile altor persoane cu drepturi și responsabilități speciale, care au funcții de conducere în Bancă și este obligat să controleze permanent îndeplinirea lor. Președintele și Vicepreședinții Comitetului de Direcție, pot delega altor persoane o parte din competențele lor doar în baza unui mandat de reprezentare a intereselor Băncii sau a unei decizii speciale.

Organul Executiv este responsabil de legitimarea activității Băncii și poartă răspundere privind activitatea desfășurată în fața Consiliului Băncii. Organul Executiv asigură condițiile potrivit cărora Departamentul Conformitate, Departamentul Audit și Departamentul Risk Management vor fi totalmente și la timp informat despre cele mai semnificative evenimente desfășurate în Bancă, despre introducerea produselor noi și despre alte schimbări operaționale.

Organul Executiv este responsabil de pregătirea materialelor pentru ședințele Consiliului Băncii și partea organizațională adecvată ale acestor sesiuni. Materialele pentru ședința Consiliului Băncii se distribuie membrilor Consiliului cel târziu cu 7 zile calendaristice înaintea de ținere a ședinței.

Organul executiv asigură publicarea pe pagina Web a Raportului anual al Băncii care va cuprinde informația stabilită de legislația în vigoare, precum și un capitol separat în care va fi reflectată în ce măsură banca aplică prezentul Cod.

Conducerea activității curente a Băncii este exercitată de Președintele Comitetului de Direcție al Băncii – CEO.

În competența Președintelui Comitetului de Direcție intră toate chestiunile privind activitatea curentă a Băncii, cu excepția chestiunilor care țin de competența Adunării generale a acționarilor, Consiliului Băncii sau Comitetului de Direcție. Atribuțiile Președintelui Comitetului de Direcție sunt prevăzute în Statutul Băncii, Regulamentul Organului Executiv și Directiva nr. 1 Regulile de Organizarea și funcționare internă a Băncii.

4.3.4. Politica de remunerare

La stabilirea politicii de remunerare Banca trebuie să respecte într-o măsură adecvată în raport cu mărimea și organizarea internă a băncii, cu natura, amploarea și complexitatea acesteia, următoarele principii:

- a) Politica de remunerare a băncii pentru întregul personal trebuie să fie corelată cu obiectivele strategiei de afaceri și ale strategiei de risc ale băncii, inclusiv cu modelul de afaceri, cultura și valorile corporative, interesele pe termen lung ale băncii și măsurile folosite pentru evitarea conflictelor de interes. Modificările aduse acestor obiective și măsuri trebuie luate în considerare la actualizarea politicii de remunerare;
- b) Banca trebuie să se asigure că practicile de remunerare sunt aliniate la apetitul băncii de risc general, ținând cont de toate riscurile, inclusiv de riscurile reputaționale și de riscurile rezultate din vânzarea abuzivă de produse, precum și să ia în considerare interesele pe termen lung ale acționarilor și ale altor părți interesate;
- c) angajații structurilor cu funcții de control trebuie să fie independenți față de unitățile operaționale ale băncii pe care le verifică, să dispună de autoritatea corespunzătoare și să fie remunerați în funcție de realizarea obiectivelor funcțiilor pe care le dețin, indiferent de performanțele unităților operaționale pe care le verifică;
- d) remunerarea persoanelor responsabile de coordonarea funcțiilor de administrare a riscurilor și de conformitate trebuie să fie supravegheată direct de către comitetul de remunerare;

- e) politica de remunerare trebuie să facă o distincție clară între criteriile de stabilire a remunerației fixe de bază și a remunerației variabile. Remunerația fixă de bază trebuie să reflecte experiența profesională relevantă și responsabilitatea angajatului, după cum este prevăzut de fișa postului, ca parte a contractului de muncă. Remunerația variabilă trebuie să reflecte performanțele sustenabile și adaptate la risc ale angajatului, precum și performanțele care depășesc ceea ce este necesar pentru a realiza atribuțiile sale prevăzute în fișa postului, ca parte a contractului de muncă;
- f) componentele fixă și variabilă ale remunerației totale sînt echilibrate în mod corespunzător și componenta fixă reprezintă o proporție suficient de mare din remunerația totală, astfel încît să permită aplicarea unei politici complet flexibile privind componentele remunerației variabile, incluzînd posibilitatea de a nu plăti nicio componentă a acesteia;
- g) banca trebuie să stabilească raporturi adecvate între componentele fixă și variabilă ale remunerației totale, pentru care se aplică principiul potrivit căruia componenta variabilă nu trebuie să depășească 100% din componenta fixă a remunerației totale pentru fiecare angajat.

Remunerarea membrilor Consiliului Băncii se aprobă de către Adunarea generală a Acționarilor.

Darea de seamă anuală a Consiliului Băncii va include un capitol separat referitor la Politica generală de remunerare a membrilor lui, membrilor Organului Executiv și altor persoane cu funcții de răspundere în bancă, precum și la structura remunerării.

Darea de seamă anuală a Consiliului Băncii va reflecta modul în care a fost implementată Politica de remunerare în anul financiar precedent și va conține o sinteză a Politicii de remunerare planificată pentru anul financiar următor, inclusiv:

- a) descrierea criteriilor de performanță și a modalităților de determinare a îndeplinirii acestora;
- b) schimbările în politica de remunerare.

Suma și structura remunerării membrilor Organului Executiv, altor persoane cu drepturi și responsabilități speciale, care îndeplinesc funcții de management în Bancă, va fi stabilită în modul în care în societate să fie angajați și menținuți manageri calificați, motivați să acționeze în interesele Băncii.

4.3.5. Cooperarea dintre Consiliul și Organul Executiv al Băncii

Consiliul și Organul Executiv al Băncii cooperează în bază permanentă și continuă pe anumite chestiuni, în special:

- definirea scopurilor de afaceri bancare,
- strategiile de realizare și managementul riscurilor,
- profilul riscului băncii,
- politicile îndeplinirii obiectivelor de afaceri și obiectivele privind profilul riscului băncii.

Consiliul Băncii aprobă și Organul Executiv pregătește Codul de Conduită al Băncii, care reprezintă o sumă de standarde profesionale și valori corporative, care trebuie să fie aplicabile egal de toți membrii Consiliului, Organului Executiv, alte persoane cu drepturi și responsabilități speciale și toți angajații băncii. Aceste standarde profesionale și valori corporative se referă cel puțin la următoarele:

- evitarea cazurilor de corupție și alte comportări și activități ne-etice,
- evitarea conflictelor de interese,
- tranzacții cu entități afiliate băncii,
- păstrarea secretului bancar.

Consiliul Băncii și Organul Executiv stabilesc politicile și procedurile conform cărora este asigurată comunicarea indiscutabilă și posibilitatea de sesizare de către fiecare angajat al Băncii a cazurilor de corupție și alte activități și comportamente indiscrete. Aceste sesizări vor fi depuse de către angajații băncii către Departamentul Audit și ofițerul conformitate.

4.4. Comitetele specializate ale Consiliului Băncii

Ramuri ale organelor de Guvernanță corporativă reprezintă și cele patru Comitete specializate ale Consiliului Băncii, instituite în Bancă în scopul de a asista și sprijini Consiliul Băncii în exercitarea atribuțiilor sale precum:

Codul de Governanță Corporativă a Băncii

- Comitetul de administrare a Riscurilor,
- Comitetul de Audit,
- Comitetul de Remunerare.
- Comitetul de Numire

Comitetele specializate își desfășoară activitatea în baza Directivei nr. 1, aprobate de către Consiliul Băncii, ținându-se cont de următoarele principii:

- Comitetele se formează exclusiv din membri ai Consiliului Băncii, unde majoritatea acestora trebuie să fie independenți
- Membrii acestora trebuie să aibă o experiență corespunzătoare atribuțiilor ce le revin în cadrul respectivului Comitet;
- sunt subordonate direct Consiliului Băncii și membrii săi sunt numiți prin decizia Consiliului Băncii;
- întrunirile au loc înainte de întrunirile Consiliului Băncii în așa mod ca Comitetele specializate să asigure raportarea pe chestiunile principale ce vizează activitatea acestora;
- frecvența întrunirilor e preferabil să fie petrecute cel puțin:
 - Comitetul de administrare a Riscurilor – de trei ori pe an,
 - Comitetul de Audit – de trei ori pe an,
 - Comitetul de Remunerare -- cel puțin odată pe an și la necesitate.
 - Comitetul de Numire - cel puțin odată pe an și la necesitate.

Următoarele persoane pot participa la ședințele Comitetelor specializate fără drept de vot:

- Membrii CODIR,
- Șefii subdiviziunilor, activitatea cărora este examinată de către respectivul Comitet,
- Reprezentanți ai acționarului majoritar (alții decât reprezentanți din oficiu), responsabili de supravegherea Băncii sau de conducerea/supravegherea afacerii examinate.

Atribuțiile Comitetelor specializate, modul de funcționare a acestora este reglementat în Directiva nr. 1 „Regulile de organizare și funcționare internă a băncii” aprobată de Consiliul Băncii.

Rezultatele activității Comitetelor trebuie să fie inclusă în raportul anual al Consiliului Băncii prezentat către Adunarea Generală a Acționarilor.

4.5. Subdiviziunile aflate sub supravegherea și responsabilitatea Consiliului Băncii

Funcțiile Audit, Risk Management și Conformitate se află sub supravegherea și responsabilitatea directă a Consiliului Băncii. Aceste subdiviziuni își desfășoară activitatea în baza documentelor normative interne respective, aprobate de Consiliul Băncii.

Subdiviziunile respective trebuie să dispună de o suficientă autoritate, independență, resurse și să nu dispună de responsabilități de conducere sau responsabilități financiare de generare a profitului în bancă sau în efectuarea nemijlocită sau evidența tranzacțiilor și/sau a operațiunilor băncii.

Șefii subdiviziunilor Audit, Risk Management și Conformitate se numesc în funcție prin hotărârea Consiliului băncii. Pentru acceptarea în funcție a candidatului, Consiliul Băncii trebuie să evalueze capacitățile (competența profesională) acestuia în vederea îndeplinirii sarcinilor în mod adecvat. Persoanele respective intră în exercitarea funcției după aprobarea lor de către BNM.

4.6. Compania de Audit Extern

Auditul extern se înfăptuiește în corespundere cu standardele internaționale de audit acceptate, codul etic al contabilității profesionale, determinat de către federația Internațională de Contabilitate și alte regulamente, care reglementează executarea auditului extern.

Auditul extern se face de către o companie de audit, care este numită printr-o decizie a Adunării Generale, la propunerea Consiliului Băncii. La selectarea companiei de audit, Consiliul Băncii asigură rotația periodică a companiei.

Compania audit controlează și evaluează rapoartele anuale și registrele contabile a Băncii și pregătește rapoarte privind auditul făcut, în corespundere cu regulamentele și Legea Bancară.

La Adunarea Generală, se examinează și se acceptă raportul companiei de audit împreună cu opinia scrisă referitor la acesta.

4.7. Persoanele cu drepturi și responsabilități speciale

Persoana cu drepturi și obligațiuni speciale este o persoană fizică, care este membrul Consiliului Băncii, Membrii Comitetului de Direcție, și persoanele care ocupă funcții-cheie.

În afară de persoanele menționate, persoane cu drepturi și obligațiuni speciale în Bancă sunt, de asemenea, managerii de domeniu și șefii departamentelor și secțiilor, care sunt angajați/destituiți în/din funcție de către Președintele Comitetului de Direcție.

Persoana cu drepturi și obligațiuni speciale nu poate fi o persoană care:

- este membru al Consiliului de Administrație al Băncii Naționale sau angajat al Băncii Naționale,
- a fost sancționată pentru infracțiuni, interdicere de a îndeplini o profesie, activitate sau serviciu,
- are reputația că ar putea amenința securitatea și stabilitatea activității Băncii,
- nu respectă prevederile legislației în vigoare și regulamentele elaborate în baza acestora legi/ori ignoră măsurile impuse de către Banca Națională, care a amenințat sau amenință securitatea și stabilitatea Băncii,
- este membru al Consiliului, Organului Executiv, al altei bănci sau este angajatul altei bănci, sau
- a acționat ca o persoană cu funcție de răspundere fie în Bancă, fie în cadrul unei alte persoane juridice, care a fost sancționată, sau pentru care a fost deschisă o procedură de administrare, falimentare sau de lichidare, cu excepția cazurilor în care, în baza documentelor probatorii și a datelor, se demonstrează, că persoana nu a contribuit la apariția condițiilor ce au dus la aplicarea măsurilor de remediere, falimentarea sau procedura de lichidare a entității, sau a acționat în această poziție imediat înainte și după apariția cauzelor, ce au dus la administrarea și/sau deschiderea procedurii de falimentare și lichidare.

Persoanele cu drepturi și obligațiuni speciale, care au o funcție de conducere în Bancă, în limitele competenței lui, definește și distribuie obligațiunile și responsabilitățile pentru angajați și supraveghează permanent realizarea lor.

Persoana cu drepturi și obligațiuni speciale, care are funcții de conducere în Bancă, trebuie să aibă deprinderi și abilități de a conduce activitățile, care țin de domeniul competenței lui și să realizeze efectiv supravegherea lucrului personalului, direct subordonat lui.

5. CONFLICTUL DE INTERESE

Orice conflict de interese între Banca și persoanele interesate va fi evitat. Deciziile asupra unor tranzacții, în urma cărora membrii Consiliului Băncii sau ai organului executiv ar putea avea conflicte de interese de importanță materială pentru bancă, se aprobă în absența membrilor interesați în încheierea unor astfel de tranzacții.

Persoanele cu funcții de răspundere ale Băncii și persoanele interesate ale Băncii:

- nu pot primi donații sau servicii gratuite de la Bancă, persoanele afiliate Băncii, precum și de la alte persoane implicate în relațiile cu Banca, cu excepția celor a căror valoare nu depășește indicatorul stabilit prin prevederile legale;
- nu vor acorda avantaje unor terți în detrimentul Băncii;
- nu vor folosi oportunitățile de afaceri ale Băncii în scopul realizării intereselor proprii, ale rudelor lor sau ale partenerilor de afaceri, precum și a intereselor oricăror alte persoane.

Persoanele cu funcții de răspundere ale Băncii și persoanele interesate ale acesteia, precum și persoanele afiliate lor, vor raporta imediat despre orice conflict de interese președintelui consiliului, organului executiv și vor furniza informațiile relevante conform prevederilor legislației.

Organul Executiv elaborează, iar Consiliul Băncii aprobă politica și procedurile de identificare a potențialelor conflicte de interese. Membrii organelor de conducere din toate domeniile de activitate al Băncii trebuie să fie loiali față de Bancă. În timpul luării deciziilor ei nu pot pune interesul lor mai presus decât interesele Băncii sau să folosească posibilitățile de afaceri ale Băncii în cont propriu.

În lucrul lor, persoanele cu drepturi și responsabilități speciale nu pot cere nici un fel de plăți de la persoane terțe sau orice fel de beneficiu pentru ei sau orice terță persoană, ei nu pot avea nici un fel de beneficiu ilegal. Interesul personal al persoanelor cu drepturi și obligațiuni speciale înseamnă, de asemenea, și interesul persoanelor afiliate lor.

Persoanele cu drepturi și responsabilități speciale nu pot participa la luarea deciziilor, a semna contracte sau conduce orice alte activități, dacă obiectivitatea lor este sub semn de întrebare, datorită existenței conflictului în interesele lor personale cu interesul Băncii. Dacă așa un conflict există, ei trebuie să depună o declarație scrisă, înainte de revizuirea cazului corespunzător, adică înainte de a ține întrunirea pentru discutarea și luarea deciziilor, încheierea contractelor sau conducerea oricărei activități de business.

Declarația scrisă trebuie să includă numele și adresele persoanelor fizice și juridice în raport cu care există un interes mutual sau conflict de interese, de asemenea, interes material, adică natura afacerii sau interesul familiei care există între ei, adică trebuie inclusă baza originii conflictului interesului personal și interesul Băncii.

Declarația scrisă este prezentată Organului Executiv și/sau Consiliului Băncii.

Aționarii au dreptul să cunoască dacă cineva dintre aționarii societății sunt persoanele interesate în efectuarea tranzacțiilor cu conflict de interese.

6. RELAȚIILE CU PĂRȚILE INTERESATE ÎN GUVERNANȚA CORPORATIVĂ

Banca va stabili relații cu părțile interesate (angajați, creditor, investitori, furnizori) reieșind din următoarele principii:

- Dezvăluirea publică a informației într-un mod sigur, onest și transparent ce permite părților interesate să fie informate cu privire la situația băncii,
- Crearea unor structuri adecvate și mecanisme suficiente pentru cunoașterea obligațiilor băncii față de diferite părți interesate și asigurarea respectării acestor obligații. Astfel de mecanisme ar putea include informarea oficială a părților interesate și, în special, a angajaților în legătură cu drepturile lor specifice și modalitățile de rectificare a acestora.
- Comunicarea eficientă cu angajații și alte părți interesate în problemele care îi afectează direct.
- Existența mecanismelor de redresare a situației, inclusiv, adresarea în organele publice competente și în instanțele de judecată, în cazul în care drepturile părților interesate sunt încălcate.
- Oferirea protecției părților interesate care acționează în scopul dezvăluirii acțiunilor ilegale întreprinse de către personalul băncii.

7. TRANSPARENȚA ACTIVITĂȚII ȘI DEZVĂLUIREA DE DATE ȘI INFORMAȚII

În ceea ce privește alegerea între formele de organizare ale atribuțiilor de conducere și control, este de remarcat faptul că primul principiu aplicabil este acela de transparență: transparență între conducere și Consiliul Băncii, transparență în gestionarea Băncii vis-à-vis de piață și transparență în relația cu aționarii, în special în cadrul adunării generale.

Banca va întocmi rapoarte anuale care va conține informații cu privire la descrierea activității, analiza situației financiare și rezultatelor operațiunilor, modificările la capitalul propriu, orice riscuri semnificative și factorii de risc.

Banca va dezvălui informația în conformitate cu prevederile legale, urmînd să asigure publicarea pe pagina web a cel puțin următoarelor informații:

- 1) informații generale cu privire la societate – date istorice, genurile de activitate, datele de înregistrare, adresa juridică etc.;

- 2) raportul conducerii cu privire la respectarea recomandărilor de guvernare corporativă și a prevederilor legislației;
- 3) informații privind adunările generale ale acționarilor, proiectele de decizii care urmează să fie examinate, hotărârile adoptate – cel puțin pentru ultimul an de gestiune, materialele pentru viitoarea adunare generală a acționarilor, precum și orice materiale suplimentare care au fost prezentate în conformitate cu legislația;
- 4) Statutul Băncii;
- 5) regulamentul consiliului societății, care reglementează activitatea consiliului, precum și politica de remunerare a consiliului (sau o referință în cazul în care este un document separat), și reglementarea procedurii privind adunarea generală a acționarilor, în cazul în care astfel de procedură a fost adoptată;
- 6) situațiile financiare anuale și alte rapoarte anuale ale societății;
- 7) informații privind controlul intern, controlul extern (societatea de audit care prestează servicii conform legislației în domeniul auditului), precum și rapoartele întocmite în urma controalelor pentru ultimii 5 ani;
- 8) informații cu privire la membrii organului executiv și ai consiliului societății (pentru fiecare separat), cu menționarea membrilor care sunt independenți, experiența de lucru, studiile, numărul de acțiuni deținute, funcțiile deținute în alte societăți, precum și mandatul ca membru de consiliu și ca organ executiv;
- 9) acționarii care dețin cel puțin 5% din acțiunile societății, cât și informațiile privind modificările înregistrate (pe parcursul perioadei de gestiune) în structura acționarilor respectivi;
- 10) orice alte informații care trebuie prezentate de societate, în conformitate cu legislația în vigoare, de exemplu informații cu privire la orice evenimente importante, comunicate de presă ale societății, situațiile financiare anuale ale societății pentru perioadele de gestiune precedente;
- 11) codul de guvernare corporativă etc.

Banca va publica și va actualiza pe pagina web informațiile care, în conformitate cu prevederile legislației, ale actelor normative în vigoare și ale prezentului Cod, trebuie să fie dezvăluite obligatoriu.

Parte integrală al raportului anual cu privire la activitatea Băncii este și compartimentul ce ține de guvernare corporativă.

Raportul managementului corporativ conține:

- Informație și date despre componența și funcționarea Consiliului Băncii, Organului Executiv al Băncii, precum și ale altor organe ale Băncii (informație despre numărul și componența organelor Băncii, procedurile de numire și demitere a membrilor, calificarea lor, criteriile de independență a membrilor Consiliului Băncii, definirea interesului material și relațiile de afaceri cu Banca, responsabilitățile și obligațiile membrilor Consiliului și Organului Executiv, etc).
- Informație și date despre structura organizațională a Băncii, inclusiv filialele,
- Structura acționarilor Băncii – numele acționarilor cu participare calificată și participarea lor în numărul total de acțiuni emise și reprezentarea lor în Consiliul Băncii, precum și numărul total de acțiuni emise cu drept de vot ale societății.
- Informație și date privind aplicarea prezentului Cod de Guvernare Corporativă și explicarea conformării lui, adică cazuri de neconformare a managementului Băncii prevederilor prezentului Cod,
- Informație și date despre politicile Băncii pentru prevenirea conflictelor de interese.

Modul și procedura de dezvăluire, conținutul și tipul de informație publicată, frecvența de publicare și sistemele de control în procesul de dezvăluire, se reglementează de actele interne cu privire la publicarea rapoartelor și datelor pe site-ul băncii.

Reglementările în vigoare vor oferi posibilitate oricărei persoane fizice sau juridice de a accesa corect și la timp informația ce reprezintă o bază pentru luarea deciziilor economice adecvate de către utilizatori.

Banca dezvăluie datele și informația despre activitatea sa în corespundere cu legea și documentele normative interne, publicându-le pe site-ul ei. La publicarea datelor și informațiilor, Banca va asigura respectarea prevederilor legale și a Legii privind protecția datelor personale.

Banca actualizează regulat și la timp datele și informația, adecvată la dinamica schimbărilor și amendamentelor operate.

La solicitarea acționarilor Banca va prezenta informația și documentele prevăzute în legislația în vigoare și Statutul Băncii.